

សន្ទរកថាកិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់
ដោយឯកអគ្គរដ្ឋទូតសហរដ្ឋអាមេរិកប្រចាំនៅកម្ពុជា JOSEPH A. MUSSOMELI
ក្នុងនាមសហគមន៍អ្នកផ្តល់ជំនួយស្តីពី
"ជំហានដំបូងការកែលម្អប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើពុករលួយ"
ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ទី០២ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៦

សូមគោរព សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី សម្តេច ទ្រង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី ភ្ញៀវកិត្តិយសជាតិ និង អន្តរជាតិដែលមានវត្តមាននៅទីនេះ ។

ខ្ញុំសូមស្វាគមន៍ចំពោះឱកាសនេះ ដើម្បីធ្វើការសង្ខេបពីទស្សនៈរួមរបស់អ្នកផ្តល់ជំនួយទៅលើ យុទ្ធសាស្ត្រ ដែលមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើពុករលួយ ដែលជាប្រធានបទមួយស្នូលចំពោះ អភិបាលកិច្ចល្អ ក៏ដូចជាកិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ពេលនេះដែរ ។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក៏បានទទួលស្គាល់ដោយឥតលាក់លៀងថា អំពើពុករលួយបានជះឥទ្ធិពលដោយ ផ្ទាល់ទៅលើអនាគតអភិវឌ្ឍន៍របស់ប្រទេសនេះ ។ ប្រទេសកម្ពុជាក៏ដូចប្រទេសដទៃទៀតដែរ បានធ្វើការពិពណ៌នា កន្លងមកថាអំពើពុករលួយជា ជំងឺ រោគរាតត្បាត និង ជាមហារីក ។ ហើយវានេះជាការប្រឈមមុខដ៏ធំបងបំផុត ដែលគ្រប់រដ្ឋាភិបាលបានជួបប្រទះ ។ ទុកដោយគ្មានការត្រួតពិនិត្យ អំពើពុករលួយរារាំងការវិនិយោគបរទេស ធ្វើឱ្យថវិកាថយចុះសង្គម និង សីលធម៌ ធ្វើឱ្យរដ្ឋាភិបាលខាតបង់នូវប្រាក់ចំណូលរាប់រយលានដុល្លារ និងធ្វើ ឱ្យមានការកើនឡើងជាជាងថយចុះនូវការពឹងផ្អែកលើសហគមន៍អ្នកផ្តល់ជំនួយអន្តរជាតិ ។

បើទោះណាជាសេចក្តីថ្លែងការណ៍ប្រកបដោយវេហ្សាសាស្ត្រ អាចជួយឱ្យមានការយកចិត្តទុកដាក់ទៅ លើបញ្ហាមួយ វាជាសកម្មភាពជាក់ស្តែងទេដែលនាំមកនូវការផ្លាស់ប្តូរពិតប្រាកដ និង យូរអង្វែង ។

បន្ទាប់ពីកិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤ ភ្លាម សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន បានចាត់ តាំងឱ្យក្រសួងទំនាក់ទំនងជាមួយសភា-ព្រឹទ្ធសភា និង អធិការកិច្ច បង្កើតនូវគណៈកម្មការពង្រឹងច្បាប់ថ្មីមួយ ដើម្បីកែលម្អនូវពង្រឹងច្បាប់ចុះនៅខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៣ ស្តីពីការប្រឆាំងអំពើពុករលួយ ។ បន្ទាប់មកក្រសួង ទំនាក់ទំនង ជាមួយសភា-ព្រឹទ្ធសភា និង អធិការកិច្ច បានបង្កើតនូវគណៈកម្មការដែលរួមបញ្ចូលទាំងអ្នកជំនាញ ជាតិមកពីរដ្ឋាភិបាល និង សង្គមស៊ីវិល ។ នៅខែសីហា ឆ្នាំ២០០៥ សិក្ខាសាលាថ្នាក់ជាតិមួយបានផ្តល់

ឱ្យសង្គមស៊ីវិល មន្ត្រីថ្នាក់ជាតិនិងថ្នាក់ខេត្ត និងអ្នកជំនាញបច្ចេកទេសអន្តរជាតិ នូវឱកាសមួយដើម្បីធ្វើការ ពិនិត្យឡើងវិញលើពង្រាងច្បាប់នេះ ។ ជំហានជាវិជ្ជមាន និង ប្រកបដោយផលិតភាពនេះ ផ្តល់ឱ្យរដ្ឋាភិបាល នូវភាពជាម្ចាស់នៃដំណើរការលើពង្រាងច្បាប់នេះ ក្នុងខណៈពេលដែលធ្វើឱ្យមានការចូលរួមយ៉ាងពិតប្រាកដពី សំណាក់សង្គមស៊ីវិល សមនឹងទទួលនូវការកោតសរសើរ ។

ពង្រាងច្បាប់ដែលកែសំរួលនេះ ឥឡូវកំពុងស្ថិតនៅក្រុមប្រឹក្សាអ្នកច្បាប់នៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី បង្ហាញ ឱ្យឃើញនូវការកែលំអរគួរឱ្យកត់សំគាល់ប្រសើរជាងពង្រាងច្បាប់បញ្ជូនទៅរដ្ឋសភាក្នុងឆ្នាំ២០០៣ ។ សំខាន់ជាង នេះទៅទៀត ដំណើរការដែលបានធ្វើជាបន្តបន្ទាប់ ដែលធានាបាននូវការចូលរួមគំនិត បច្ចេកទេសល្អៗពីសំណាក់ រដ្ឋាភិបាល សង្គមស៊ីវិល និង សហគមន៍អន្តរជាតិ ក្នុងការធ្វើយ៉ាងណាធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវពង្រាងច្បាប់ដោយ ផ្អែកលើទស្សនៈមួយ ដើម្បីឱ្យពង្រាងច្បាប់នេះស្របនឹងការអនុវត្តន៍កម្ពុជាអន្តរជាតិ ដែលជាសុចនាករសំខាន់មួយ បានព្រមព្រៀងក្នុងកិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់កាលពីខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤ ។

ទោះបីជាពង្រាងច្បាប់ និង ដំណើរការពិនិត្យពង្រាងច្បាប់នេះជិតដល់ទីបញ្ចប់ក៏ដោយ ក៏នៅមានបញ្ហា សេសសល់សំខាន់ៗបួនចំណុចដូចជា៖

- ចំនុចទីមួយ : ឯករាជ្យភាពប្រតិបត្តិការ និង ទិវកា សំរាប់ស្ថាប័នប្រឆាំងអំពើពុករលួយដែល នឹងត្រូវបង្កើត
- ចំនុចទីពីរ : ត្រួតពិនិត្យប្រតិបត្តិការ ដោយអគ្គលេខាធិការទៅលើអ្នកស៊ើបអង្កេតសំរាប់ស្ថាប័ន ប្រឆាំងអំពើពុករលួយ
- ចំនុចទី៣ : លទ្ធភាពពិនិត្យឯកសារប្រកាសទ្រព្យសម្បត្តិទាន់ពេលដោយអគ្គលេខាធិការ
- ចំនុចទី៤ : សុខដុមនីយកម្មនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌជាមួយអនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិប្រឆាំង អំពើពុករលួយ និង ពង្រាងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ និង ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ

នៅត្រង់ចំនុចនេះ ពង្រាងច្បាប់ថ្មីនេះពុំបានឆ្លើយតបគ្រប់គ្រាន់ទៅនឹងបញ្ហាដែលបានលើកឡើងខាងលើ ឡើយដែលជាលទ្ធផលនាំឱ្យពង្រាងច្បាប់ថ្មីនេះ ពុំទាន់ឈានដល់បទដ្ឋានអនុវត្តកម្ពុជាអន្តរជាតិ ដែលបញ្ជាក់កាលពី កិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៤ ។ ច្បាប់ថ្មីស្តីពីការប្រឆាំងអំពើពុករលួយនឹងជាភ្លើងដែលសំខាន់ បំផុតមួយ ក្នុងចំណោមភ្លើងដែលឯទៀតរបស់រដ្ឋាភិបាលនេះ ។ នៅពេលណានិយាយដល់វិធានការប្រឆាំងអំពើ ពុករលួយ ទាំងរដ្ឋាភិបាល ទាំងប្រជាជនកម្ពុជាពុំគួរដោះស្រាយដោយយក “ជំរើសល្អទី២” ឡើយ ។ ការពិតទៅ

ពួកគេសមនឹងទទួលនូវច្បាប់មួយដែលខ្ពស់ជាងបទដ្ឋានអន្តរជាតិ ជាជាងក្រោមបទដ្ឋានអន្តរជាតិ ដែលការ ទទួលបានច្បាប់នេះគួរជាការច្រណែនមួយសំរាប់ប្រទេសឯទៀតក្នុងតំបន់ ។

អ្នកផ្តល់ជំនួយទាំងអស់ជឿថាការអនុម័តច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយ ដែលឈានដល់បទដ្ឋានតំរូវ អន្តរជាតិជារឿងបន្ទាន់ ប៉ុន្តែបើប្រញាប់ប្រញាល់អនុម័តច្បាប់នេះ ដោយពុំបានធ្វើឱ្យស្របទៅនឹងបទដ្ឋានអនុវត្ត តំរូវអន្តរជាតិទេនោះ វានឹងក្លាយទៅជាដំណើរថយក្រោយមួយសំរាប់ប្រទេសកម្ពុជា ដែលនឹងធ្វើឱ្យវិចារិកដល់ ជំនឿទុកចិត្តរបស់ប្រទេសផ្តល់ជំនួយ និង វិនិយោគិន ។ វាពុំជាពេលវេលាដែលត្រូវធ្វើច្បាប់នេះឡើង ហើយក៏ជា ពេលវេលាដែលត្រូវធ្វើច្បាប់នេះឱ្យត្រឹមត្រូវផងដែរ ។

២០០៦គឺជាឆ្នាំដ៏សំខាន់នៅក្នុងការធ្វើសង្គ្រាមប្រឆាំងអំពើពុករលួយ ។ ខណៈពេលដែលច្បាប់នេះគួរតែ ស្របតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និង ឈានដល់បទដ្ឋានអន្តរជាតិកំពុងត្រូវបានត្រួតពិនិត្យបញ្ចប់ មានជំហានជាក់ស្តែង ពិតប្រាកដឯទៀតត្រូវតែធ្វើ ដើម្បីធ្វើឱ្យប្រាកដថាច្បាប់នេះអាចយកមកអនុវត្តបាន បន្ទាប់ពីច្បាប់នេះត្រូវបាន អនុម័តដោយសភាជាតិ ។ ជំហានទាំងនេះរួមមានការបង្កើតផែនការអនុវត្តសំរាប់ស្ថាប័នប្រឆាំងអំពើពុករលួយ (ACB) ដោយសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើប្រព័ន្ធរដ្ឋបាលបើកចំហ និង ឥរិយាបថ ព្រមទាំងធានាបានថវិកា និង បុគ្គលិក គ្រប់គ្រាន់ ។

ទោះបីជាស្ថាប័នថ្មីប្រឆាំងអំពើពុករលួយនឹងត្រូវបានបង្កើតឡើងក្តី ច្បាប់ដែលមានស្រាប់អាច និង គួរបន្ត ប្រើប្រាស់ដើម្បីដាក់ទណ្ឌកម្មលើករណីអំពើពុករលួយ ។ ដូចបានស្នើកាលពីកិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់លើកមុន សហគមន៍អ្នកផ្តល់ជំនួយនិងស្ថាប័ននិរាល់សេចក្តីរាយការណ៍ជាសាធារណៈ ពីរដ្ឋាភិបាលចំពោះសំនុំរឿងពុករលួយ ដែលបានបញ្ជូនទៅតុលាការ ក៏ដូចជាស្ថិតិស្តីពីការផ្តន្ទាទោស រឺ ពិន័យរដ្ឋបាលនានាដែលបានធ្វើឡើង ដើម្បី ដោះស្រាយបញ្ហាអំពើពុករលួយ ។ ថ្មីបើមានក្តីបារម្ភ និង ការប្តេជ្ញាចិត្ត តាមអ្វីដែលយើងបានដឹងរហូតមកទល់ ពេលនេះ មានការផ្តន្ទាទោសតែពីរបីករណីប៉ុណ្ណោះទាក់ទិននឹងអំពើពុករលួយ នៅពេលដែលប្រទេសមួយនេះមាន អំពើពុករលួយយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ។ យើងជឿជាក់ថាដ្ឋាភិបាលមានឆន្ទៈដើម្បីធ្វើការផ្លាស់ប្តូរបញ្ហានេះ ហើយយើង នឹងរង់ចាំមើលលទ្ធផលជាក់ស្តែងនានា ។

មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលគ្រាប់ជាន់ថ្នាក់តាំងពីនាយករដ្ឋមន្ត្រីរហូតដល់ថ្នាក់ក្រោមបានបញ្ជាក់គួរឱ្យសរសើរ នូវភាព ចំបាច់នៃការប្រឆាំងអំពើពុករលួយ ។ ថ្មីៗនេះសេចក្តីប្រកាសមួយរបស់សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីបានធ្វើក្នុងគោល បំណងលប់បំបាត់ទោសព្រហ្មទណ្ឌក្នុងបទបរិហារកេរ្តិ៍ បន្តការងារដែលកំពុងធ្វើទំនើបកម្មច្បាប់បាតុកម្មអហិង្សា និង

សុចនាករពិនិត្យរួមគ្នានេះ ក៏បាននាមទារឱ្យមានការបង្កើតឡើងនូវក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយ ច្បាស់លាស់មួយ ស្តីអំពី “សិទ្ធិទទួលបាននូវព័ត៌មាន” ។ សេចក្តីប្រកាស និង ការប្តេជ្ញាចិត្តទាំងនេះ ព្រមទាំងវិធានការផ្សេងទៀត មានសារៈសំខាន់ ហើយយើងនឹងរង់ចាំមើលការអនុវត្តន៍នៃការផ្លាស់ប្តូរក្នុងស្ថាប័នទាំងអស់ ដែលនឹងជាឧបករណ៍ ដ៏មានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការបន្តនូវកិច្ចប្រឹងប្រែង ដើម្បីធានាបាននូវការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយនៅ ប្រទេសកម្ពុជា ។

ការអនុម័ត និង ការអនុវត្តន៍ច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយថ្មីដែលស្របតាមបទដ្ឋានអន្តរជាតិ ត្រូវតែជា អាទិភាព ។ ច្បាប់នេះរួមជាមួយស្ថាប័នថ្មីទាំងឡាយ និងការអនុវត្តន៍ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនឹងជាគន្លឹះសំខាន់ សំរាប់ប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើពុករលួយ ។

តាងនាមឱ្យគ្រប់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់ ខ្ញុំសូមអះអាងថាយើងនឹងពាំទ្រដល់ការបន្តកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់ អ្នកដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើពុករលួយក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។

សូមអរគុណ !